

Bevilling af brystproteser og parykker – en opdatering

Vi har tidligere i *DBO-bladet* beskrevet gældende regler for brystkræftpatienters rettigheder med hensyn til bevilling af proteser og parykker. I den senere tid har flere forespørgsler imidlertid gjort det klart, at der er behov for at opdatere medlemmernes viden på området. Undervejs i forsøget på at finde frem til de rigtige lovparagraffer blev det klart, at udtrykket ”lovjungle” ikke er opstået uden grund! Lovgivningen på området har ikke ændret sig væsentligt de sidste par år, men der kommer til stadighed nye cirkulærer, bekendtgørelser og vejledninger med nye numre og datoer til, og det *er* en jungle at finde rundt i. Med forbehold for at der muligvis ikke er fundet den mest lige vej gennem stoffet, gøres der i det følgende rede for, hvad der er gældende i foråret 2009.

Proteser

Det er den enkelte borgers hjemkommune, der bevilger brystproteser, og dertil kræves en ansøgning. Almindeligvis sender den afdeling, hvor kvinden er opereret, ansøgningen om den første protese til kommunen. Bevillingen af brystproteser er beskrevet i ”Lov om social service” (Lov nr. 58 af 18. januar 2007). Lovgivningen betragter en brystprotese som et hjælpemiddel, og det er værd at hæfte sig ved teksten i lovens kapitel 21 §112, stk. 2 og 3, som kommunerne retter sig efter:

- stk. 2 Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at et hjælpemiddel skal leveres af bestemte leverandører.
- stk. 3 For særligt personlige hjælpemidler kan ansøgeren, såfremt den pågældende ønsker at benytte en anden leverandør end den, som kommunalbestyrelsen har valgt, vælge selv at indkøbe hjælpemidlet og få udgifterne hertil refunderet, dog højst med et beløb svarende til den pris, kommunen kunne have erhvervet hjælpemidlet til hos sin leverandør. Har kommunalbestyrelsen ikke indgået leverandøraftale, kan ansøgeren vælge leverandør. Ved særligt personlige hjælpemidler forstås arm- og benproteser, støttekorsetter og bandager m.v., parykker, brystproteser, stomihjælpemidler....

Vejledningen om støtte

Ingen lov står alene, og de fleste er forsynet med forklarende vejledninger. Den aktuelle vejledning, når det handler om proteser, er ”Vejledning om hjælpemidler, biler, boligindretning mv.” (Vejledning nr. 6 til Serviceloven. Socialministeriets vejledning af 5. december 2006). Kapitel 9, pkt. 119 i denne vejledning har overskriften ”Brystproteser”. Her står bl.a.:

Der kan ydes hjælp til brystproteser efter bortoperation af det ene eller begge bryster. Efter en konkret vurdering af de fysiske og kosmetiske gener af en operation, der bevarer en del af brystet, er det også muligt at yde en delprotese.

Brystproteser er omfattet af muligheden for frit leverandørvalg, jf. §112, stk. 2. (se ovenfor).

Kvinder, der af anden grund mangler det ene eller begge bryster, er ligeledes berettiget til proteser eller delproteser.

Vedrørende udskiftningstidspunkt kan det være vejledende, hvilken garanti leverandøren har givet. Der er normalt længere garanti på formfaste brystproteser.

Vedrørende brystproteser, der indopereres, henvises til sygehusvæsenet.

Der ydes ikke hjælp til særlige protesebrystholdere eller badedragter.

Ovenstående vejledning fastsætter ikke, hvor mange brystproteser, ansøgeren kan få bevilget, eller hvor ofte udskiftning kan ske. Det har givet anledning til visse forskelle fra kommune til

kommune. Nogle kommuner bevilger som udgangspunkt 2 proteser med mulighed for bevilling af en ny protese ”efter behov”. ”Efter behov” bliver naturligvis også tolket forskelligt fra kommune til kommune.

Bevillingsproceduren

Ansøgningen om den første protese indsendes oftest af den afdeling, hvor brystkræftoperationen er foretaget. Når der er behov for en ny protese, er der også behov for en ny ansøgning, og nu er det den enkelte bruger, der skal indsende den. Første skridt er at skaffe et ansøgningsskema. Man skal henvende sig til den af kommunens mange afdelinger, der har med bevilling af hjælpemidler at gøre. Kært barn har mange navne, og i nogle kommuner hedder det ”hjælpemiddelafdeling”, mens det hos andre kan hedde ”ældre- og handicapforvaltning”.

Hvis kommunen har indgået en aftale med en bestemt leverandør, vil navnet på den pågældende fremgå af ansøgningsskemaet. Da en brystprotese er et personligt hjælpemiddel, gælder ovenstående §112, stk. 3 af ”Lov om social service”. Det betyder, at man med skemaet i hånden gerne må henvende sig til en hvilken som helst leverandør. Hvis der er en prisdifference mellem den leverandør, som du har valgt, og som ikke har en aftale med kommunen, og den leverandør, som *har* denne aftale, kan du risikere at skulle betale differencen. Sådan siger loven, men i realitet er det sjældent, at der er tale om egenbetaling for en brystprotese.

Ting tager tid

Hos leverandøren finder man frem til den rigtige protese. Skemaet udfyldes med angivelse af protesetype og pris, og det sendes nu retur til kommunen. Af én eller anden uforklarlig årsag er der med kommunernes egne ord ”fastsat en sagsbehandlingsfrist på højst 8 uger for, hvornår afgørelse om bevilling af hjælpemidler skal være truffet.” Så er der vist taget højde for både Pinse og Påske samt en længere juleferie, men heldigvis varer sagsbehandlingen af en brystprotesebevilling sjældent mere end et par uger.

Med kommunens bevilling i hånden kan du hos leverandøren få udleveret den valgte protese.

Parykker

Lovgivningsmæssigt hører bevilling af parykker til under både Sundhedsloven og Serviceloven. Det er fordi, der sondres mellem det midlertidige og det varige hårtab. Parykkerne til det midlertidige hårtab, som fx i forbindelse med kemobehandling, ydes derfor efter Sundhedsloven, hvor parykken beskrives som et behandlingsredskab. Er der tale om et varigt hårtab, er der mulighed for at få bevilget en paryk som et hjælpemiddel efter den sociale lovgivning, altså Serviceloven.

Lovteksten udtrykkes klarest i føromtalt Vejledning nr. 6 til Serviceloven, hvor der i afsnittet om parykker (Kapitel 9, pkt. 118) står:

”Ved midlertidigt hårtab som følge af behandling, fx kemoterapi, ydes parykken eller toupeen af sygehusvæsenet.”

Det kunne lyde, som om man får parykken på sygehuset, men det er ikke tilfældet. Den afdeling, hvor man er i behandling, sørger for, at man får en rekvisition for parykken. En paryk er i lighed med en brystprotese at betragte som et personligt hjælpemiddel, og der er derfor frit valg af leverandør. Sygehuset vil oftest være behjælpelig med at oplyse navne på de frisører eller butikker, der samarbejder med regionen.

Hvordan med betalingen?

Rekvisitionen fra sygehuset giver man til den valgte frisør/butik som ”betaling” for parykken. I december 2007 indgik regionernes sundhedsdirektører en aftale om, at ”kræftpatienter får tilskud til parykker efter behov og ud fra en individuel vurdering, dog får man som udgangspunkt maksimalt 2.500 kr. pr. paryk.” Dette beløb er eksklusiv moms, og det vil sige, at der er 3.125,00 kr. at handle for. Hvis den ønskede paryk koster mere end tilskudsbeløbet, skal differencen afregnes med leverandøren.

Det er lidt forskelligt fra region til region, hvordan en bevilling af tilskud til hovedbeklædning kan anvendes. Den enkelte region afgør, om hele tilskuddet skal anvendes til køb af paryk, om beløbet kan anvendes til et antal tørklæder og eller kasketter, eller om en paryk må suppleres med enten tørklæde eller kasket op til det beløb, der fremgår af rekvisitionen.

Du kan læse mere om de mange spørgsmål, der kan opstå, første gang man skal anskaffe en paryk, i *DBO-bladet*, nr. 25 fra september 2008.

april 2009

Patientforeningen DBO
(Dansk Brystkræft Organisation)
www.danskrystkraeft.dk